

(Folyt. köv.)

a második per elidéztek, felperes már nem lehet képes viszaszolgáltatni a kapott értéket, megengedendő neki, hogy ellenkövetelésének megfelelő összeget bírói kézhez lehessen; ha ellenkövetelését utólagosan begyűzi, a beszámításnak ugyanazon jogi hatálya van, mint ha már a főperben keresztültett volna.

Ha a bíró a beszámítási igényt ítéletében elismerte, a két követelés egymást fedező összege erejéig azon pillanattól fogva tekintendő törlesztettnek, melybe a beszámító félnek beszámítható követelése az ellenfélnek követelésével össze-találkoztott.

Dr. Weinmann Fülöp budapesti közjegyző hosszabb beszédben előadja a tárgyra vonatkozó nézeteit, végre azon eredményre jut, hogy a kérdés enunciatúra nem alkalmas, ennél fogva azt javasolja az osztálynak, hogy a kérdés egyszerű elejtésével a napirendre térjen. — Egyszermind azon esetre, ha javaslata elfogadhatónak, a következő indítványt terjeszti elő:

Mondja ki a jogászgynűs, hogy a követelések beszámításának szabályozása körül a következő jogtétel alkalmazandó: 1. Ha az adósnak hitelezője ellen ugyanazon, vagy más jogalapból követelése van, a két követelés mindegyik félnek kivénységára a kölcsönösen tartozott mennyiségek erejéig megszűntnek tekinthető: ha a beszámító-nak követelése a másikkal hasonló, már lejárt és még el nem évült. 2. A bíróság a be-peresített követelés ellenében felhozott ellenkövetelést, mely amazzal nem ugyanazon jogalapból származik, különben perre utasíthatja, ha az együttes tárgyalás és ítélet hozatal felperesre nézve aránytalan késedelemmel jár. 3. A beszámítás oly esetekben kizárandó, a melyekben a hitelező követelésének különleges természete, vagy egy harmadik szerzett jogai a kizárást indokolják.

A szakosztály azonban többek felszólalására csak akkor mutatkozott hajlandónak a napirendre való térés fölött határozni, ha az egyes véleményeket s indítványokat meghallgatja. Ennek folytán elnök felkéri az előadót, hogy betejesztett indítványát indokolja, mire előadó meghajolva a szakosztály akarata előtt, indítványát behatárol indokolja.

Dr. Dell'Adami Rezső ügyvéd elvi jelentőségnek tartja a pontra nézve az enunciatiót.

Előadó indítványából csak az első pontot fogadja el s a maga részéről a következő határozati javaslatot nyújt be: Mondja ki a szakosztály, hogy a beszámítás szabályozásánál következők elveket irányadók: 1. Beszámításnak csak hasonló-mű kereset idején érvényesíthető, lejárt, még el nem évült követelések között van helye. 2. Beszámítás kényszerű érvényesítését az adós kivénységára annak saját hitelezője ellen az egymást fedező összegek erejéig a bíróság eszközözi.

Dr. Tauszig Emil Biermann és az előadó véleményeivel polemizál s hosszabb indoklás után Biermann indítványához a következő módosítást nyújtja be: Az állam és adósa csak azon követeléseiket számíthatják be, melyek magánjogi alapokból származnak.

Ezután dr. Apáthy István szólt föl pártfogolván Weinmann napirendre térést javasoló indítványát.

A vitaközlés ezzel véget ért. Elnök föl-tetvén a kérdéseket, az osztály a napirendre való térést 15-el 12 ellenében elejtette. Az előadó zár-szava után, melyben kifejté, hogy Biermann indítványát sem egészen sem részben el nem fogadhatja s továbbá a saját indítványát a többiek ellenében főtartja, elnök szavazásra bocsátja az indítványokat. Az osztály Weinmann indítvá-nyát a 2-dik pont elejtésével elfogadta, de mégis azon módosítással, hogy az első pontban „mind-egyik” helyett „bármelyik” szó tétessék, a 3-ik pontban „egy harmadiknak” szavak után „jöhí-szeműleg” szó szurassék közé a szövegbe. Most a teljes ülésre dr. Weinmann választotta meg az osztály előadóját, mire a tanácskozás 12 óra után véget ért. Előadás előtt elnök köszöntött fejei ki a tagoknak a tanácskozásban tanúsított buzgó részvételét, s magis az osztály részéről Fenyvessy mondott köszönetet az elnök oda-adó ügybuzgalmiért. S ezzel az ülés eloszlott.

III. Szakosztály. Sárkány József elnök megnyitja az ülést. A tegnapi tárgyalás alá került kérdés fölött: „Azon bűnügyekben, melyekben a rendes bíróságok ítélni hivatják, az elsőfokú bíróság ítélete ellen a tény kérdésében is hely adassék-e a fellebbezéseknek”, megnyitja a folytatódólagos vitát. Miután senki sem íratla fel szólásra magát, az indítványozókat illeti a szó.

Dr. Friedmann Bernát: A vita folyamánban senki sem fogta fel helyesen a kérdést, mert midőn a kérdés fölött nyilatkoznak, nem vehetjük kiindulási pontul a jelenlegi viszonyokat, hanem okvetlenül a gyökéres rendszerválto-zás feltevéséből kell kiindulnunk. Minthogy tehát a kérdés összefüggésben áll a közvetlen szó-beliesség behozatalával, a kérdés tehát az, vajjon kivehető-e hazánkban a közvetlen szóbeliség mel-lét a fellebbezés? Erre — hosszabb indoklás után — határozottan azt mondhatja, hogy nem s miután a közvetlen szóbeliség megvalósítása igenis lehetséges, követeli, hogy már az első fórumon

létesíttessenek azon garanciák, melyeket a feleb-bezés látszik pótolni. Igaz ugyan, hogy a kitű-nőbb bírói tulajdonok majdnem kivétel nélkül csak a felsőbb bíróságoknál otthonosak, minden első bíróságot ily kitűnő egyénekkel be nem le-het tölteni; de hát ezen is lehet segíteni. Nevel-ni kell egy képzett bírói osztályt, szét kell osz-tani a felsőbb bíróságok kitűnő tagjait s a czél, már tapasztalásból is mondhatja, el lesz érve. Csemegi mondta, hogy már 1835-ben egy fran-czia tudós azon kérdést vetette föl: vajjon mit mondjon a közönség azon bírót illetőleg, kinek ítéletét a felsőbb bíróság többször elvetette, meg-másította? Én még tovább megyek: Mit mon-djon a vádlott, kit az egyik bíró felmentett, a másik elmarasztalt? Ez embernek belseje örökre meg van mérgezve. Én határozottan azt mon-dom, hogy fellebbezés és közvetlen szóbeliség egy-mást teljesen kitarják. A fellebbezést továbbá azon gazdákat juttatja eszembe, kik házat építtettek kontárokkal, azon fellebbezéssel, hogy a kész házat majd építőmesterrel fellvízsgálják. A fellebbezést nem nyújt annyi garanciát, hogy az első bíróság-nál fellállítható garanciákat pótolja. E garanciák fellállítását először nem tartom lehetetlennek s másodsor ez esetben oly szilárd biztonságunk, mint a fellebbezést, s miután a közvetlen szóbe-liséget teljesen elnyomja a fellebbezés, ragaszkod-m indítványomhoz.

Szóke kir. ügyész: A szóbeliség előnyeit illetőleg egyetértünk, egyetértünk abban is, hogy itt is fordulnak elő hibák, melyeket javítani kö-telességünk. De az orvoslást illetőleg eltérnek a nézetek. Némelyek elejtik a fellebbezést, mások pártolják. Emennél ismét eltérnek a nézetek. Cse-megi Károly a ténykérdésben megengedendőknek véli a fellebbezést. Én megnyugodtam elvileg a dologban, ha a gyakorlati kivételre nézve nagy aggodalmam nem lennének. Még a kivétel le-hetőségéről sem győződtem senki sem. Én sem tudtam e nehézségek elől kitérni, de nézetem szerint, ha a szóbeliség nem vihető ki a másodfokon, én a baj orvoslását a semmisségi esetek kiterjesztésé-ben látom. Ezt kivethetőnek tartom már csak azért is, mert nem költséges. Ajánlom vélemény-nyem elfogadását, ha nem, akkor Szegheő indít-ványához járulok.

Kőrösi: Főtartom előbb kinyilvánított véleményemet, de az utánam szólók kifejtett né-zeteire akarok reflectálni. Csemegi és Szegheő tettek indítványokat. Én a ténykérdésben nem engedhetem meg a fellebbezést, de a jogkérdés-ben igen.

Szegheő indítványát nem fogadhatom el, mert én nem engedtem meg, hogy egyenlőtlenség hozassék be a püvadi eljárásban való cs vád-lott között, ezt a jogegyenlőséggel összeférhetők nem tartom. Jogegyenlőséget szűne az indit-vány második része is. Megújított tehát tegnapi indítványomat, hozzátettem még azt is, hogy pl. ha 5 bíró közül 4 egyet mond, ez legyen ítéletnek elfogadható. Szerintem pedig a legna-gyobb garancia a visszavetési jog gyakorlása.

Szegheő: Szerintem a ténykérdés és jog-kérdés a fenforgó ügyben el nem választható. El-vi szempontból pártolom a fellebbezés eltörlését s még is, ha ily irányu indítványt tettem, akkor a fenforgó viszonyokat vettem tekintetbe s mert a dr. Friedmann által ajánlott garanciák megva-lósítását évtizedekig megvalósíthatatlannak tartom. Néhány megjegyzést tesz az indítványa ellen fel-hozottakra.

Csemegi Károly: Én nem a kérdés principiális oldalából, hanem a tényleges viszo-nyokból indulk ki. Friedmann barátom által fel-hozottakból az következék, hogy a szóbeliség nálunk egyáltalában nem kivethető. Én pedig kivi-thetőnek tartom. Egyetértek vele abban, hogy a legközelebbi jövő behozza a közvetlen szóbeliséget s eltörli a fellebbezést. A mi azon véleményét il-leli, hogy fellebbezés esetében az is megtörténhe-tik, hogy az első bíróság esetleg kitűnő ítélete a felsőbb bíróság gyenge ítéletének alá helyeztetik, nem fogadhatom el már csak azért sem, mert a tényleges viszonyok épen az ellenkezőt igazolják. Én csak az elvet akartam megállapítani, a mód-ozatok meghatározását csak a principium megol-dása után tartom szükségesnek. A felsőbb bíróság által s már általam tegnap említett garanciákon kívül, még egyet említek, azt, hogy a felsőbb bi-róság ki van véve a localis befolyások alól. Aján-lom indítványom elfogadását.

Az előadó a szótól eláll. Az elnök, mielőtt szavazásra bocsátaná a dol-got, e vita eredményét subsumálja. Ebből láthat-ni, hogy az indítványok legnagyobb része a fel-tet kérdés körét juttatja. Nyolcz eredeti indítvány adatott be, ezek között egyetlen egy módosítás sincs, így tehát minden eredeti indítványt, az ügyrend értelmében, külön bocsátja elnök sza-vazására.

Felolvastatnak az indítványok: Az előadó, Friedmann, Székely, Verner, Szegheő, Kőrösi, Jelinek indítványa elvetettek, Cse-megi indítványát a szakosztály elfogadta. — A közgyűlés előtt Csemegi fogja előter-jeszteni az osztály határozatát. Kőrösi különin-dítványát védni fogja a közgyűlés előtt s így a kisebbségi indítvány előadója lesz. Tárgyalás alá került az V. kérdés: „Az úgynevezett amerikai párbaj, mely büntetőjogi minősítés alá soroltassék?

KÜLFÖLD.

— Philippopolból írják a „Pol. Corr.”-nak, hogy Aleko pasa főkományszó három hét előtt indult régen tervezett szemleutjára, hogy a visszatért mohamedán menekültek helyzetéről sa-ját szemével meggyőződjék. Aleko pasa négy olgári és három katonai hivatalnok kíséretében p tarloménynak már tíz városát meglátogatta és Tatar-Bassardzikban, Karlovóban, Sliвноban, Kor-nabadban, Aidorban és Jamboliban tovább tartó-zkodott, mint elrendelve volt. Aleko pasa — meg-bizható hír szerint — csak a kalefiori praefektus-elnjárásukért a visszatért menekültekkel; ellenben oka volt a legtöbb kerületi főnökek szemben igen ocsárló módon nyilatkozni. Több mint 8000 török részről lett követelés a bolgárok által elfoglalt jószágok visszaszolgáltatása iránt nem elégetett te-kintetbe, körülbelül 18.000 egyénről egyáltalán nem gondoskodtak és a hatóságok a belső ügyek igazgatójától nekik ad hoc adott utasításokat több mint 80 esetben durva módon megsértették.

A román alkotmány VII-ik cikkének revisiója tárgyában a bukaresti kamra tegnapelőtt hoszas küzdelmek után, végreelfogadta a követke-ző törvényjavaslatot:

Az alkotmány VII. cikkének helyére tétetik a következő:

VII. cikk. A vallási hit s a felekezet kü-lönbsége Romániában nem képezi a polgári és politikai jogok előérének és gyakorlásának akadályát.

1. §. Az idegen valláskülönbség nélkül, akár alattvaló, akár idegen pártfogás alatti nem-alattvaló következő feltételek alatt nyerhet pol-gárjogot:

A) Az idegen honosítási kérvényt nyújt be, melyben megjelöli a birtokában levő tőkét, foglal-kozása vagy üzlete nemét s Romániában való meg-telepedési szándokát.

2. §. A várakozási idő (Stagio) nem kíván-tatik meg:

A) Azoktól, kik az országba ipart hoztak be, kiknek hasznos találmányaik vagy kitűnő te-hetségei vannak, vagy kik nagy ipari és keres-kedelmi vállalatokat alapítottak.

B) E kérvény benyújtása után tíz évig az országban fog lakni a tetteivel bizonyítandja be, hogy az országra nézve fontos.

B) Kik Romániában születtek s neveltettek, t. i. az országban lakó szülők által, kik soha nem részesültek idegen védelemben.

C) Kik a háború idejében a románok alatt Románia függetlenségeért szolgáltak, s a kor-mány javaslatára egyetlen törvény által, más for-maságok nélkül, együttesen honosíthatók.

3. §. A honosítás csak törvény által s csak egyénileg engedélyezhető.

4. §. Külön törvény fogja meghatározni, hogy idegenek mily módon telepedhetnek meg Romániában.

5. §. Csak románok vagy honosított romá-nok szerezhetnek ingatlan földbirtokot Romániá-ban. Az eddig megkötött szerződések tiszteletben tartatnak; a ma fennálló nemzetközi szerződések záradékaikkal a kitűzött határidőkkel együtt ér-vénybe maradnak.

Irodalom és művészet.

Nemzeti színház.

(Mátyás király. Eredeti vígjáték három felvonás-ban; írta Szász Károly. Először előadott a ko-lozsvári színpadon 1879. oct. 21.)

A kolozsvári színháznak tegnapelőtt este egy épen oly szép, mint érdekes estéje volt. Egy olyan sikerült premire volt, mely épen oly rit-ka, mint a mennyire büszke lehet rá a kolozs-vári színpad, mert egy eredeti, de nem csak ere-deti, de minden tekintetben kitűnő mű került elő-ször rajta előadásra.

Az újdonság: Mátyás király címet visel és Szász Károly, a jeles költő és művész fordító to-láblól került ki. Csodáljuk, hogy szerző művét nem bocsátotta pályázatra, mert bizonyosan diadalal tért volna vissza a versenyről. Mindent egyesít magában, ami egy vígjátéknak költői értéket, színpadi hatást és rendkívüli sikert biztosíthat.

Meséje rövid vázlatban im ez:

Bánfi Miklós pozsonyi főispán derék főúr, csak az a nagy hibája van, hogy roppant féltékeny, még pedig minden ok nélkül, gyönyörű szép nejére Sagáni Margit hercegnőre, a ki pedig híven, for-rón szereti férjét. A hercegnő szépsége messze földön híres s így természetesen eljut a fiatal Mátyás királyig is, ki minekutána hasztalan várta, hogy Bánfi az udvarban mutassa be ne-jét: elhatározza őt otthonában: Pozsony városban fölkeresni.

Bánfi esztelen féltékenységet e látogatás hire tetőpontra fokozza annál inkább, mert tudja, hogy a király derék, fiatal és szelleműs ember s tár-saságában mindig vannak szép hölgyeknek udvarló fiatal leventék. Hogy tehát; szép nejét a csábítás vesélyéről megóvja, a királyi látogatás elől elku-ldi őt egy közeli várba. Ott jól el lesz rejtve. Bánfiné sérti férjének e neveltség s alaptalan féltékenykedésből eredt föltevés; de mint szerető

hű nő engedelmeskedik s eltávozik Boldizsárral, Bánfi várnagyával. A szürkülő várnagy agglegény s nögyűlölő hűbére áll; erre tehát biztos bizbat-já Bánfi legdrágább kincsét. Pedig hát az öreg legény épen úgy imádja a „gyöngye” nevet, mint Ádám ősapánk bármelyik unokája s már szemet is vetett Erzsire, Bánfiné takaros lú szobálynőjára.

Azonban a feleséget eltávolítani nem elég. A király és kísérete könnyen észrevehetnék, hogy Bánfi féltékenységből küldte el előlük nejét. Ez aztán sértene a lovagias királyt s neveltségessé is tenné Bánfit. A féltékeny férj tehát ráveszi egy nőrokonát: Szerenát, egy elvirágozott vén leányt, hogy a míg a királyi látogatás tart, fog-lalja el színez az eltávozott feleség helyét s ját-sza annak szerepét a vendégek előtt.

Az az első felvonás első része. Világos és gyors expositió, mely magában rejtja bonyadalom főszálait s bemutatja a cselekvény főalakjait, egy-nek, a királynak kivételével.

Öt az I. felvonás második részében mutat-ja be a szerző egy Pozsony vára melletti erdőben, hol a király fiatal urak társaságában vadászgat-va közel. Ugyanez erdőn halad keresztül Bánfi-né, kinek kocsija kerekre eltört, kiszáll abból s így véletlenül találkozik a királylyal.

Mátyás a nő rendkívüli szépségéből mind-járt gyanítja kilitét; Bánfiné is egy kis habozás után feloldozza magát előtte. A király megértvén egyuttal annak okát, hogy miért küldi el Bánfi nejét éppen akkor, midőn őt, a királyt látogató-ba várja: elhatározza az alaptalan féltékenyke-désért, mely egyuttal reá is, Bánfinéra is sértés, Bánfit megbüntetni. Ráveszi tehát Bánfinét, hogy titokban térjen vissza Pozsonyba. Nem tudja ugyan még hogy miként; de éppen a feleség se-gítségével reméli a féltékeny férjét megleckéz-tetni s betegségeből kigyógyítani.

A második felvonásban a király és kísérete Pozsonyban van már, hol Bánfi a legnagyobb nyugalommal fogadja és Szerenát mutatja be ne-kik, mint nejét. A szellemes király azonban a féltékeny férjét, a ki oly méltatlan játékokt űz nejével és királyával, kemény próbának teszi ki. Ugyanis a titokban visszatért Bánfinét viszont-ugy mutatják be a lakománál, mint a Mátyás kíséretében levő egyik öreg urnak: Rozgonyinak a fiatal nejét.

Ez természetesen a legneveltségesebb éle-gyinosabb helyzetbe hozza a féltékeny Bánfit. Egy-ideig habozik, ha vajjon észrevegye-e a király szigorú czélzását vagy nem. Ha elárulja magát: akkor elárulja a királylyal szemben használt ot-romba és nemtelen hazugságát is, hogy Szerenát azta ki neje gyanút.

Végre is nem tartóztathatja tovább magát; kitör és elárulja magát. Erre a király haragja is fölgerjed és a királyt sértő főurat saját hű vár-nagya által bilincsbe vereti. Bánfiné erre, a ki-rály haragját komolynak vélvén, eszméletlenül összerogy.

Ettől kezdve a darab csaknem végig egy kissé drámai színezetet vesztenél.

A III. felvonás Bánfiné hálósobájában foly le.

Bánfi, hű szolgálja, a várnagy segítségével neje szobájába lopózik, hogy ott azzal találko-zék. Ugyanott Mátyás elrajzi Szerenát, hogy ta-nuja legyen annak, miként gyógyítja ki a kirá-lyi bölcsesség a féltékeny férjét.

Mert az eddigi gyógyszer nem volt elég hatásos; az eddigiek még jobban felkeltették a férj esztelen féltékenységet s még bosszura is ingerelheti őt a neveltségessé-lét, a helyett, hogy helyes utra térítette volna. Mert még mind nincs meggyőzve arról, hogy neje ha csábításnak lenne is kitőve: nem lenne hűtlenné.

Mátyás tehát elrejtve a szobában Szerenát, — mely szobában Bánfi is el van már rejt-ve, — Bánfinét is bekíséri oda; s amint ma-gukra maradnak, elkezd a leghevesebben ostromolni. Szerelmét vall, ékezesdőlán kimutatja, hogy Bánfi méltatlanná tette magát neje becsü-lésére és szerelmére. A mint a szerető hitves mindent visszautasít, még a felajánlott királyi koronát is: Mátyás a végletekig megy. Erőszak-kal fenyegeti a megrémült nőt. E pillanatban előlrőn a függöny mögött lappangó s bosszútól lihegő férj s karjaiba zárja őt.

Természetesen, azonban catastrophával nyer-het befejezést a király merész játéka, ha a másik függöny mögül előhívott Szerena jelenlé-te nem győző meg a bosszút szomjazó Bánfit, hogy csak játék volt a királytól, királyi játék, de egyuttal gyógyszer, mely a féltékeny férjét ellen-állhatatlanul meggyőzhette botor hibája neveltségesen veszélyes voltáról. Bánfi meg is győződik s bo-csánatért esedek bölcs királyától.

S íté a tulajdonképeni cselekvény véget is ér; de szerző ősi vígjátéki chablon szerint czél-szerűnek tartotta mindegyik párt összeházasítani, amennyit csak lehet. Bánfi megfosztotta öreg baj-társát: Rozgonyit Margittól (Bánfinétől), a ki néhány pillanattig az ő neje volt, illő tehát, hogy Rozgonyi is megfoszsa Bánfit Szerenától, a ki szintén annyit ideig Bánfi neje volt. A nögyűlölő de titokban nő-imádó agglegény Balázsna pedig, a ki olyan rozslu őrizte a király foglyát, Mátyás a takaros szobaleányt rendeli örökös por-kolájául.

* * *

Im, ez Szász Károly vígjátékának meséje, halvány körvonalakban.

De ebből is látható a compositio mesteri alkuta: kitűnő, egységes vígjátéki alapgonddal, egy emberi gyöngyesség, egy érdekesen bonyolított mese keretében; az alakokban s helyesben: jel-lemelekben és a helyzetek fonáságában rejő comi-kum, abból a magvasabb és tisztább fajtából, mely a neveltségem nem emberietlen és minden lo-gicát s valószerűséget lábbal tiporó bohózkodásban keresi, hanem az emberi gyarlóságoknak a humor és sátra gygyvereivel való épen oly finom, mint találó és éles megtagadásában.

Mindezekon felül az egész darab technici azkerkezete mesteri kezekre vall: jelenetézése élénk, a cselekvény menete gyors; semmi fölöslegesség, semmi lényegtelen csafrang. Szerző a bonyodal-mat épen oly gyorsan szövi mint a mily gyorsan le tudja azt gombolyítani eközben azonban a néző érde-keltségét szakadatlanul éberentartva. Alakjai is egy tölegyig eredeti vonásokkal festett és drámailag fej-lestett jellemek, egyik másik halványbát kör-vonalakkal ugyan, de nagyobb részt teljesen ki-domborítva.

Végül aztán mindezeknek koronájául a ra-gyogó költői nyelv, azzal a mesteri kezeléssel és lendületeséggel, a hogy csak egy Szász Károly Muzsájától várhatjuk.

Egysszóval az egész mű egyike legújabb, történelmi háttérrel bíró vígjátékaink sorában a leg-költőibb, legszebb alkotásoknak, mely mindezekon felül teljes színpadi natással is dicsekedhetik.

Méltó helyet foglalhat el a „Mátyás király” a budapesti Nemzeti Színház színpadán is, mely csak önmagának tesz szolgálatot, ha szakítva a mi irodalmi viszonyaink közepett némileg ugyis neveltség, indokolatlan és kisszerű exclusivitá-sal, minél fogva csak olyan eredeti darabot áll elő, mely ott került először színpa, — siet-e költői becsú és hatásos vígjátékot fölvenni já-tékrendbe.

Molnárnak pedig őszintén gratulálunk eszer-zeményhez. Teljes joggal büszke lehet rá. S ez-el expialta minden hibáját, melyet az eddig be-mutatott eredeti és nem-eredeti főcsművek szín-rehozatalával elkövetett.

Az előadásról magáról nincs mit sokat referálunk. A közreműködők mind jól el voltak készölve, a rendezés kifogástalan, az előadás egész-ben gyorsmenetű volt.

Csak az a kár, hogy az egyes szerepekre a jelenlegi társulat nem rendelkezik jobb erőkkel.

Mindjárt Gyenes Mátyás királyában nem volt bizony semmi a királyi méltóságból, sem a megjelenés imponáló bátása, sem a játék tekin-tetében. Reszes és merev volt mint mindig, s hoz-zája élettelen, leszámítva egy-egy momentumot; a lendületes szép költői nyelvet pedig egy ro-pogtatta, mint egy hexaméter szavaló diák. Mont-hetetlen hiba volt maszejában is az, hogy a Mátyás királyra nézve történelmileg constatált, firtokban lecsúgdo dus hajzat helyett rövid haját használt.

Demidor (Bánfi) általában gondosan exe-quálta szerepét s legnagyobb érdeme volt, hogy tulságoskodással (a kitérősekben) nem tettenyere-s az eléggé marquizott vonásokkal rajzolt ala-kot. A merev testtartás azonban sokat levont az ő ábrázolása sikeréből is.

Kéler Ilona (Bánfiné) igen szép alak volt a dalás magyar ősi öltözékben s hatással, gon-dosan is játszott épen mint Boér Hermin (Erzsi) takaros egy „ősi” szobalány volt. Kőrösiné, le-számítva, hogy ő még jobban scandált, mint Gye-nes, igen jó alak volt az elvirágozott Szerena sze-repében.

Legkitűnőbb alakja volt az egész előadás-nak a Szentgyörgyi várnagya. Pompás ábrázolás, még pompásabb humorral fűszerezve.

Csak Ország János szerepét volt kár olyan országos éhietetlennek adni; az illetőnek sem szín-padra való arányos termete nincs, sem meghall-gatható beszédhangja. Az ilyen alakot, hangot és gyakorlottságot legfennebb a karban lehet és sza-bad alkalmazni.

Eddig ismeretlen Corvin codexre akadt dr. Czobor Béla egy hercegi könyvtárban. E nagybecsű műlelők egy hátyára irt „írvét” misekönyv (Missale) 1468-ból, mely a szent fe-renzendiek számára készült. A restaurált vörös bársony kötésben foglalt s eredeti aranyozott ezüst kaposokkal és sarkokkal díszített codex szépsé-gére és miniatúra képeinek, valamint remek ke-dőbűtetűnek (initiale) szépségére nézve csak a brü-sélt codex mögött állhat, míg műtörténeti jelen-tőségre nézve ezt is fölülmúlja: A „Conon” előtt levő képen Mátyás király térdelő alakja látható, alul a következő felirattal: „Én Mátyás, Magyar-ország királyja e misekönyvet a Magyarországból származó Tamás testvérnek (fratre Toma de Hun-garia) engedtem át, kinek halála után maradjon e könyv azon szerzett tartományban (provincia) a hol utolsó napját bevégzi.” A birtokos meg-ígérte a műlelők fényképei többszörösiésén kívül a szakleírás kiadását is, csupán azt kötötte ki, hogy a codex jelenlegi lelhelye egyelőre titokban maradjon.

Színészeti Közlöny cím alatt új szí-nészeti lapot indit meg Báthory B. Mihály

Hutflész Károlynál
Leszállított áron valódi Amerikai Petroleum, első
rendű belföldi milly-gyertya, repeze-olaj kapható.
(376) (2—8)

Gyümölcsfa-eladás.
A zámi uradalom (vasúti állomás Zám) tenyész-kertjéből
minden fajta
gyümölcsfa, szőlővenyige
(363) is, valamint más (6—6)
tenyésznövények
kaphatók, s árjegyzékek kívánatra megküldetnek.

Stein János
könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

Második évfolyam!
Legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdíszesebb magyar szépirodalmi vállalat!!!
Egészen ingyenes heti- és divat-melléklapokkal!!
Sokféle ingyenes műmelléklet!!
Gyönyörű jutalomképek!!
Már is több, mint 7000 példányban elterjedve!!

MEGRENDELÉSI FÖLHÍVÁS
„KÉPES CSALÁDI LAPOK”
SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES
FOLYÓIRAT
MÁSODIK ÉVFOLYAMÁRA.
Az első évfolyam a 26-dik füzetével véget ért.

Ujult erővel, ujult kedvvel lépünk a „Képes Családi Lapok”
második évfolyamába, azon reményben, hogy a magyar olvasó kö-
zönség tömörülni fog lapunk körül.

Lapunkat a családok érdekeit szem előtt tartva fogjuk szerkesz-
teni úgy hogy legyen az igazi családi lap, szeretett, nélkülözhetlen
barátja minden művelt magyar családnak, hogy ne legyen a családta-
gok közt egy se, ki ne találjon benne valami kedvére való.

A második évfolyamnál előnyös változtatásokat,
újításokat, javításokat eszközöltünk!

Először is: lesz a lapnak rendes melléklapja és di-
vatlapja egészen ingyen, melyekről alább szólunk.

A mi a tartalmi beosztást illeti: a főlapban közlünk érdekes elbe-
széléseket, novellákat, költeményeket, tárczarajzokat, csevegéseket, ország-
és népiismertető cikkek, képeket az állat- és növényvilágból, úti- és
vadászkalandokat, fővárosi és vidéki életképeket, életrajzokat, érdekes köz-
leményeket a természettudományok, történelem, napi események stb. köré-
ből, és pedig úgy, hogy ezek nagyobb része lehetőleg minden számban
képviseelve legyen, mi már eléggé tanúskodik lapunk változatosságáról.

Lesznek hosszabb közleményeink is, de a főszólt arra fektetjük, hogy
az egyes cikkek nagyobb része rövid, egy — legfeljebb két közlésre ter-
jedő legyen, hogy így egyrészt minél többfelélt közölhessünk másrészt

az olvasónak lehetővé tegyük, hogy a lapot azonnal élvezhesse, s ne kelljen
várnia hónapokig, míg valami közlemény szerencsésen véget ér.

Közlünk egy mindig szigorúan megválasztott kitérő regényt is, s
ezek sorát Braddon a jeles angol regényíró

„A bankár úr titkai”
ezimű érdekesítő regényével kezdjük meg. A regényhez gyönyörű ké-
pek is lesznek.

Legkitérőbb íróink és költőink ígéretét bírjuk, hogy jeles munkákkal
fognak közreműködni lapunk minél érdekesebbé tételére.

Azonkívül szívesen nyitunk tért lapunk hasábjain tehetséges kezdők
akár prózai, akár költői műveinek, s örvendő fogunk, ha minél többet
mi vezethetünk be az irodalom kertjébe. Utasításunkat, tanácsunkat sen-
kitől sem vonjuk meg.

Ismeretterjesztő közleményeink olyanok lesznek, hogy az oktatás-
sal egyidejűleg mulattassanak is, úgy, hogy az olvasó, mikor olvassa, azt
higgye, hogy csupán mulat, s mikor elolvasta, akkor vegye észre, hogy
tanult is belőle.

Humoros közleményekre terjedelmes külön rovatunk lesz,
melyben jóízű humoreszeket, roppogós adomákat, élcseket, furcsaságokat,
bolondos kalandokat stb. közlünk. Több elsrangú vadász-notabilitás „hi-
hetetlen és mégis való” kalandjait fogja elhistorizálni.

Rendes rovatunk lesznek: Mozaik, Orvosi tanácsadó, Hasznos
tudnivalók.

A különféle talányoknak, melyek fejtegetése oly kellemes időtöltést
szerez, oly nagy tért adunk lapunkban, mint egyetlen lap sem, s számos
képtalányon, szám- és szőréjtvényen, sakktalányon, tréfás kérdéseken,
betű- és szótagtalányon kívül sok egészen újnemű talány várja a közlést. A
megfejtők közt értékes jutalmakat sorsolunk ki.

A „Szerkesztői üzenetek” rovatában a beküldött művek bírálata
kívül szívesen szolgálunk fölvilágosítással minden hozzánk intézett kérde-
zősködéssel.

Ennyit a főlapról.

A rendes heti melléklapban az elmúlt hétnek minden érdekes
eseményét, tehát újdonságokat, tudnivalókat, lottóhúzásokat stb. közlünk.
Itt közöljük a talányfejtéseket és megfejtők neveit is, valamint a kérdése-
ket és feleleteket, hol olvasóink részéről közlünk mindennemű kérdészkö-
dést, s a feleleteket is rájuk bizzuk, célunk levén ez által, hogy olvasóink
egymással is, mint egy nagy család tagjai, mintegy szellemi összeköttetésbe
jőjenek, melynek központja a „Képes Családi Lapok” legyen.

Divatlapunk. Teljesen megérdemelné akarva azon érdeklődést, melylyel
t. olvasóink lapunkat kitüntették, s egyszersmind minden tekintetben meg-
felelni akarva igényeiknek, a „Képes Családi Lapokhoz” egészen
ingyen terjedelmes divatlapot is adunk, mely „Nővilág” cím-
mel minden hónapban megjelenik, s gyönyörű divatképeken és azok magya-
rázatán kívül közölni fog a nők munkakörébe vágó cikkeket, érdekes aprósá-
gokat, kézi munkákat, társasjátékokat s egyéb unaloműző dolgokat, tanács-
okat a szakácsművészet, gazdasszonyi teendők stb. köréből.

Minden negyedévben pedig hozni fog egy gyönyörű színezett
divatképet, (az első már az első számmal) s egyéb műmellékleteket.

A heti melléklapban bő rovatot nyitunk az oly üdvös „Házi ipar-
nak” is.

Képeink olyanok lesznek, hogy a legelső külföldi vállalatokéi-
vel is kiállják a versenyt.

Igen sok eredeti képet hozunk a magyar életből, melyeket első
művészeink rajzolnak, s Morrelli G. a külföldön is nagy hírnévnek örvendő
művészeink metsz.

A lapban közölt képeken kívül ezután is adni fogunk ingye-
nes külön műmellékleteket, s az első:

„Mátyás király visszatérése a vadászatról Vajda-Hunyad várába”
már az első füzetével szétküldeték

Azonkívül különös kedvezményképen, de csak előfizetőink határozott
kívánatára, szolgálunk négy nagy olajszinnyomatú képpel:

„A NÉPDAL” s ennek párképe „A MONDA”
(Kicsinyített képét az 1. sz. közöljük.)
„A CSÁRDA ELŐTT” s ennek párképe „A PULYKA-TOLVAJ”
Mind a négy gyönyörű képet kizárólag lapunk számára készíté Jankó
János kitűnő művészünk, kizárólag csakis lapunk előfizetői szereshetik meg.
E képeket (nagyságuk 62—78 cm.) igen díszes, széles arany keret-
ben teljesen elkészítve előfizetőinknek darabonként 4 frt kedvezményáron
adjuk. Vidéki előfizetőinknek esomagolási díj fejében 50 krral többet kerül.
A „Képes Családi Lapok”-ból minden 14. nap egy 36—40 oldalos
szép színes borítékkal ellátott füzet jelen meg — melynek ára csak 30 kr.
Az elmondottakból mindenki meggyőződhetik, hogy oly előnyöket, mint a
„Képes Családi Lapok”, egyetlen lap sem nyújt előfizetőinek, s hogy a „Ké-
pes Családi Lapok”, mint nem csak legterjedelmesebb, legcsinosabb, de mint
legolcsóbb lap is teljesen megérdemli azt a pártolást, melyben részesül.
Azon reményben vagyunk, hogy a magyar olvasó közönség méltá-
nyolni fogja törekvéseinket, s tömegesen csoportosul lapunk köré.
Budapest, 1879. október 1-én.

A „Képes Családi Lapok”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Megrendelések egyenesen
Stein János
könyv- és zeneműkereskedésébe
intézendők Kolozsvárra,
a hol mindenik füzet azonnal kapható s a pon-
tos szétküldésről gondoskodva lesz.

A LEGOLCSÓBB
TÚZIFE
van a gőzfavágónál Kolozsvárt, a vasut mellett, a hol is
4 KÖBMETER EGY ÖLBE RAKVA
Hasáb. Kurtára felaprított
I. ad. rendű bükfa . . . 12 frt — kr. 13 frt 60 kr.
II. ad. „tölgy és bükfa” . . . 11 frt 20 kr. }
III. ad. „hántott fa és más” . . . 9 frt 60 kr. } 12 frt 60 kr.
a házhoz szállítva áruátatik.
A valódi 4 köbméteres ölek és ezeknek tömött rakásáról saját rakási helyiségben
meggyőződést szereshetnek. Ha pedig a t. vevő azt kívánja, hogy a fa lakásán is ölle
rakassék, akkor ölenként még 25 kr. előfizetendő.
Megrendelések elfogadatlak V. o. el Károly ur. útlevele, valamint lak. ásonon:
fapiac-sor 2. számú háznál. (347) (4—*)
SZENTJÁNOSI FERENCZ.

Kiadó bolt.
Kolozsvárt 29. szám alatt a volt Hidkapu sarkon levő, Reschner-
féle bolt, belső felszereléssel együtt kiadó.
Értekezhetni ugyanazon szám alatt CZIRJÁK SAMU tu-
lajdonossal. (307) (18—1*)
Új. Új. (377) (1—35)
Huste-Nicht Méz-növény-malata-kivonat 64 nyors czukor
PIETSCH L. H. és TÁRSÁTÓL Breslauban.
Kapható Kolozsvárt: Székely Miklós gyógyszer.

STEIN JÁNOS
m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,
ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYYOMDÁJÁT,
a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen meg bővítve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvők, a könyomdát kitűnő metsző kezeli. A nyomdai munkák kiállításához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPÍR GYÁRI ÁRBAN SZAMITTATIK.
Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.
A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYYOMDAI MUNKÁT
határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árbán képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszer-tári-jelzetek, bor-, rozsolia- és más vignettek, újévi és más alkalmi üdvözlétek, baromutlevelek, vásárczédulák, hirdetmények, bármilyen nagyságu falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák izletes kiállítását elvállalja.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községl előjáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükség-
letekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös sulyt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. t. czikk életbeléptetése tárgyában a m. kir. belügyminister ur által az
arvaszékek részére kibocsátott ügyrendben előforduló nyomtatványokból —
melyekből készletet tart — kismennyiségben konoz számba is jutányos árbán szolgál.

1879.
Nyomtatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájánál az ev. ref. főtanoda betűivel Kolozsvárt.
iskola alapítvány - Kolozsvár Központi Egyetemi Könyvtár - Fundatia pentru scoala - BCU Cluj-Napoca.